

'n HOESBREEF

UITGAVE VAN STICHTING HISTORISCHE SOCIËTEIT ENSCHEDE-LONNEKER

Aandacht voor Enschedese winkelpuien

▲ Haverstraat in 1925.

▲ De Klomp rond 1900.

Een tweemaaljaarlijkse prijs voor de mooist gerestaureerde winkelpui in de Enschedese binnenstad. Een initiatief van de Stichting Cultureel Erfgoed Enschede dat door de SHSEL van harte wordt ondersteund.

De Monumentencommissie van de SHSEL pleit daarop aansluitend voor de instelling van een 'pui-encommissie' in Enschede, zoals Hengelo die al heeft. In Hengelo heeft in deze 'pui-encommissie' onder meer zitting de stadsbouwmeester Robin Veenink, ook als zodanig in Enschede actief. Het SHSEL-bestuur vindt dit een interessant idee en gaat samen met de Monumentencommissie bekijken hoe dit vorm zou kunnen krijgen.

De winkelpanden in de Enschedese binnenstad laten op de bovenetages vaak nog wel de kenmerkende architectuur uit het verleden zien, maar op de begane grond is vrijwel elke winkelpand gemoderniseerd. Met als gevolg dat de panden hun historische uitstraling verloren hebben. Door restauratie van de winkelpuien zou de stad zich qua stadsbeeld positief kunnen onderschei-

▲ De Klomp in 1965.

den van vergelijkbare plaatsen. Dat is goed voor (het bezoek aan) de stad

en voor de levensvatbaarheid van het winkelbestand.

Sociëteitsavonden

Voor zo ver bekend het programma voor de thema-avonden in 2017 (sociëteitsavonden).

► **17 maart:** (dialectmaand) staat in het teken van de Twentse taal. Harry Nijhuis, taalconsulent bij de Twentse-Welle, heeft het dit keer vooral over de (droge) humor in Twentse uitdrukkingen en gezegdes. Met name gezegdes met een agrarische of een textielachtergrond komen aan de orde.

► **21 april:** jaarvergadering en quiz over Enschedese gebouwen.

► **19 mei:** wordt later bekend gemaakt.

De thema-avonden worden elke derde vrijdag van de maand gehouden in het Enschede's Odd-Fellowhuis, Nicolaas Beetsstraat 44 en beginnen om 20.00 uur.

'n HOESBREEF

Stichting Historische Sociëteit
Enschede – Lonneker
Nieuwsbrief voor SHSEL-contribuanten
www.shsel.nl

Redactie:

Ingrid Astrego, Javastraat 26,
7512 ZJ Enschede. (053) 431 72 89 of
astrego@kpnmail.nl

Secretariaat:

Gerard Hemelt, Suze Groeneweglanden 14,
7542 NM Enschede, 06 197 255 77
gmhemelt@gmail.com

'n Sliepsteen

Contribuanten ontvangen vier keer per jaar ons historisch blad 'n Sliepsteen.
Redactie: Geert Bekkering, (053) 430 06 91
of g.h.bekkering@home.nl

Onze documentatie is te raadplegen in Prismare, ruimte 1.07 Roomweg 167
maandag 10-12 uur vrijdag 14-16 uur.
Contribuanten ontvangen ons kwartaalblad 'n Sliepsteen www.shsel.nl De SHSEL heeft een ANBI-beschikking, dus schenkingen zijn fiscaal aftrekbaar.

2018: jubileumjaar

Volgend jaar bestaat de SHSEL 50 jaar en dat moet natuurlijk gemarkeerd worden. In het bestuur worden de eerste discussies gevoerd over interessante activiteiten. U zult daar de komende maanden wel van gaan horen. Voor ons zou het fijn zijn als onze contribuanten zich actief gaan inzetten om mee te helpen activiteiten te bedenken en van de grond te tillen. Aandacht voor cultuurhistorie is niet vanzelfsprekend. Natuurlijk, onze trouwe lezers en bezoekers van de thema-avonden vinden het leuk om met de geschiedenis van Enschede bezig te zijn, om te horen wat waar gaat gebeuren en ook dat de sociëteit zich laat zien als zaken dreigen te verdwijnen of aangetast worden. In aantallen is dat slechts iets meer dan één procent van de Enschedeërs. Als u weet dat volgens de provincie zo'n tien procent van de bevolking geïnteresseerd is en zelfs bezig is met de geschiedenis van eigen stad, dorp of regio, dan scoren wij veel te laag. Dat gegeven zou u actief moeten maken om uw familieleden, burens, vrienden en vriendinnen te vragen of ze ook belangstelling hebben voor de verhalen van hun stad.

De foto's en films, de monumenten, de opkomst en teloorgang van de textiel die Enschede groot maakte. Er is veel interessants gebeurd in onze geschiedenis, maar die geschiedenis is dood als niemand meer de verhalen levend houdt. Erover vertellen, discussiëren, en doorgeven, dan gaat geschiedenis leven. Een belangrijke bijdrage die u in elk geval kunt leveren: 'n Hoesbreef doorsturen aan iedereen die u kent en waarvan u wel weet dat die persoon Enschede een warm hart toedraagt. Meer mensen die samen actiever de ontwikkelingsgeschiedenis van onze stad blijven bespreken. Als je weet waar je vandaan komt, geeft dat ook verbondenheid.

Die vraag leg ik alvast namens het bestuur bij u neer om ons jubileum volgend jaar glans te geven. Dat geeft

ons ook meer invloed als we de gemeenteraad nodig hebben om ongewenste ontwikkelingen aan de kaak te stellen. Nu is er

een behoorlijk afstandelijke houding ten opzichte van de eigen geschiedenis, de monumenten en onze cultuurhistorische waarden. Dat moet en kan veel beter. De stad verdient het dat we onze bijzondere geschiedenis zichtbaarder maken en uitdragen. De meest bezochte en gewaardeerde gemeenten zijn die gemeenten die trots zijn op hun identiteit. Die haar geschiedenis gebruiken als vestigingsfactor, omdat mensen er graag willen zijn, wonen en leven. Waarmee de stad ook voor bedrijven interessanter wordt. Kortom, er tegenaan met zijn allen. Die 1000 lezers van 'n Hoesbreef moeten er 10.000 kunnen worden. Zonder extra kosten en veel inspanning. Een kwestie waarvoor ik ook de aandacht vraag is de betaling van de contributie en het abonnementsgeld voor 'n Sliepsteen. Onze penningmeester constateert dat veel contribuanten hun bijdrage nog niet betaald hebben. Dat kan een fors financieel probleem voor ons worden en dat maakt de SHSEL dan weer kwetsbaar. Vandaar mijn oproep om de verschuldigde bijdrage over te maken.

Het laatste punt uit het bestuur is dat we een opvolger hebben voor de functie van secretaris. Gerard Hemelt heeft aangeboden de vrijgevallen plek in het bestuur door het vertrek van Kor Feringa in te nemen. Het bestuur heeft intussen kennis met hem gemaakt en ik kan u verzekeren dat het klikt met de nieuwe secretaris. Met een jubileumjaar op komst is een sterk bezet secretariaat een belangrijke voorwaarde.

Dick Buursink, voorzitter

Betaling contributie loopt achter

► In de laatste 'n Sliepsteen was een losse brief gestoken met het verzoek de contributie voor de SHSEL zelf over te maken op de rekening van de stichting. Die contributie is inclusief het abonnement op 'n Sliepsteen.

De aanleiding voor het besluit dit op deze manier te doen zijn de kosten van de tot nu toe gebruikelijke acceptgiro's en de aankondiging dat de papieren acceptgiro op afzienbare

termijn wordt afgeschaft.

Helaas blijkt nu dat van de circa 2000 contribuanten pas ruim de helft de contributie inderdaad heeft overgemaakt. Daarom hierbij het dringende verzoek om dit alsnog te doen.

De contributie bedraagt € 14,50 per jaar, over te maken op bankrekening NL37 INGB 0004 9391 76
t.n.v. Historische Sociëteit Enschede-Lonneker.

Nieuwe secretaris versterkt SHSEL

► Onze sociëteit heeft een nieuwe secretaris. Gerard Hemelt neemt de taak van Kor Feringa over. Hij is als contribuant van de SHSEL op de hoogte van wat er speelt, maar heeft zich nader georiënteerd op de mensen en het werk voordat hij de beslissing nam om tot het bestuur toe te treden. Het bestuur is blij met zijn komst en gaat er van uit dat de commissie van advies en bijstand op de jaarvergadering instemt met zijn benoeming.

Gerard is een geboren en getogen Enschedeër en woont nog steeds in de stad. Hij heeft warme belangstelling voor geschiedenis en houdt de veran-

▲ Gerard Hemelt.

deringen in Enschede bij door foto's te maken van plekken die (dreigen te) verdwijnen. Nu hij met prepensioen is - na een carrière bij de Bedrijfsvereniging voor de Textielindustrie, het GAK, het PNV (Pensioen en Vutfondsen) en Achmea - wil hij graag een bijdrage leveren aan het doorgeven van informatie over Enschede aan volgende generaties.

Foto's voor jubileum Marktbond

► De Marktbond heeft de hulp van de SHSEL ingeroepen voor een fotopresentatie van de warenmarkt door de jaren heen. De Marktbond viert dit jaar het 500-jarig bestaan van de Enschedese warenmarkt. Het is de bedoeling dat er dan een feestelijke, uitgebreide markt komt, waarop tenten met foto's komen te staan tussen de kramen. Het Documentatiecentrum van de SHSEL levert uit de eigen collectie beelden aan van markt rond de Grote Kerk en op de Stroommarkt en het Van Heekplein.

Overigens tekent voorzitter Kor Feringa van het Documentatiecentrum daarbij aan dat de toestemming van de bisschop/landsheer om markten te houden pas van 12 augustus 1518 dateert. Het marktrecht werd verleend naar aanleiding van de stadsbrand op 14 maart 1517. Het besluit al dit jaar het jubileum te vieren is echter niet meer terug te draaien.

▲ Vivo aan het Van Heutzplein.

Expositie het Hogeland

► De foto- en verhalencommissie is druk bezig met de voorbereiding van een tentoonstelling over de geschiedenis van winkels en bedrijven op het Hogeland. Deze expositie wordt in juli gehouden. Meer nieuws over het Hogelandproject is te vinden op de Facebookpagina Hogeland - Vroeger en Nu. Ook de SHSEL heeft sinds kort een pagina op Facebook.

Contactpersonen commissies

► Binnenstadcommissie

Fons Kleinherenbrink (053) 435 12 69
Email: fonskleinherenbrink@home.nl

► Boerderijcommissie

Jan Goolkate (053) 435 90 44
Email: goolkatejan@home.nl

► Documentatiecentrum

Kor Feringa (053) 477 45 95
Email: k.feringa@home.nl

► Foto- en verhalencommissie

Wil Metselaar (053) 433 82 47
Email: fotoverhalen@shsel.nl

► Monumentencommissie

Cees van der Velde, 06 4735 43 59 of 06 4208 92 50, norton.c@hotmail.com

► Loakstenen- en begraafplaatsencommissie

Harry van der Sleen (053) 852 24 94
Email: loakstenencom@shsel.nl

► PR-commissie

Ben Broen, 06 835 30 607
Email: jannieenbennie@hotmail.com

► Redactie 'n Sliepsteen

Geert Bekkering (053) 430 06 91
Email: g.h.bekkering@home.nl

► Historische Kring Glanerbrug

Joop Kwakman (053) 461 38 53
Email: j_kwakman@hotmail.com

► ICT

Tjibbe Knol Email: beheer@shsel.nl

Biebevent op herhaling

◀ De presentatie van historische verenigingen uit en rondom Enschede en van het Twentse boekenbezit van de bibliotheek is een succes geworden. De markt op 18 februari was niet grootschalig, maar stond wel op een strategische plek bij de ingang. Dat gaf een gezellige drukte en de bibliotheek besloot na afloop spontaan om het evenement in het najaar te herhalen. Het streven is om er dan nog meer verenigingen bij te betrekken en meer ruimte tussen de boeken te maken, zodat de bezoekers er goed bij kunnen. De nieuwe datum gepland op zaterdag 11 oktober.

Super 8 filmpjes over Enschede

► Dankzij een kringloopwinkel in Vorden heeft de SHSEL de beschikking gekregen over een aantal super 8 filmpjes uit Enschede. Op twee staat dat het gaat om een verhuizing in de Walstraat in de jaren 70. We zoeken nu iemand die de filmpjes wil/kan bekijken en – als ze interessant zijn voor ons archief – digitaliseren. Contactpersoon: Geert Bekkering, (053) 430 06 91, g.h.bekkering@home.nl.

SHSEL-boekenmarkt

► **Zaterdag 25 maart** houdt de SHSEL een markt met boeken over de geschiedenis van vooral Enschede en Twente. Het zijn boeken die al in het eigen archief aanwezig zijn of die daar niet in passen. Een mooie kans om voor een zacht prijsje uw collectie aan te vullen en om het onderkomen van de SHSEL (met historische voorwerpen en foto's) te bekijken. De boekenmarkt wordt gehouden in de ruimte van de SHSEL in Prismare aan de Roomweg. Hij duurt van 10.00-15.00 uur. De opbrengst is voor het werk van de SHSEL.

Informatiecentrum over Koude Oorlog

▲ *Misschien wel het meest authentieke gebouw van Vliegveld Twenthe is de controletoeren van de vliegbasis.*

De Stichting Militair Erfgoed is bezig om een informatiecentrum over de Koude Oorlog op te zetten in een gebouw op de voormalige Vliegbasis Twenthe. De stichting is landelijk actief voor het behoud van militair erfgoed. In het Koude Oorlog Centrum (KOC) kan de geïnteresseerde zich straks over de achtergronden van de Koude Oorlog laten informeren en authentieke infrastructuur en overige sporen uit die tijd en uit oudere perioden zien. Na de Tweede Wereldoorlog stonden twee machtsblokken tegenover elkaar, gescheiden door een muur: het IJzeren Gordijn. De Cubacrisis, de Korea- en Vietnamoorlogen, NAVO en Warschaupact, de opstand in Hongarije en de Praagse

Lente, het zijn allemaal onderdelen van de Koude Oorlog. In Nederland werd in het diepste geheim de IJssellinie aangelegd, werd de BB (Bescherming Bevolking) opgericht en werden talloze complexen gebouwd voor militair materieel.

De stichting zoekt nu vrijwilligers die mee willen helpen om het KOC te runnen. Als er voldoende mensen meedoen, kan het centrum op vaste tijden worden opengesteld en kunnen er eventueel rondleidingen worden georganiseerd in de omgeving. Inlichtingen bij het bestuur van de Stichting Militair Erfgoed, (055) 505 06 00 of stimilerfgoed@gmail.com. Zie ook <http://www.militair-erfgoed.nl/sme/>.